

Borůvka, Otakar: About Otakar Borůvka

Jaroslav Kurzweil

K osmdesátinám akademika Otakara Borůvky

Vesmír 58, 1979, 154

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/500306>

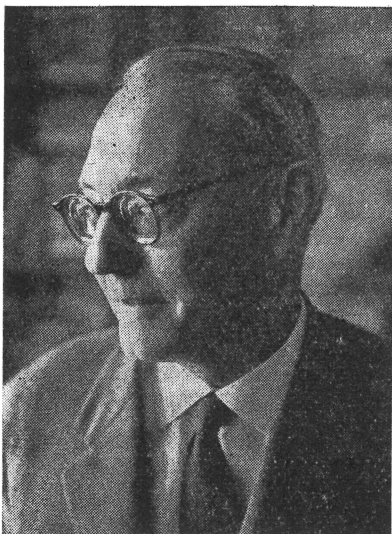
Terms of use:

© Vesmír. s.r.o., 1979

Institute of Mathematics of the Czech Academy of Sciences provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This document has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://dml.cz>

K osmdesátinám akademika Otakara Borůvky

Akademik Otakar Borůvka oslavil své osmdesáté narozeniny 10. května 1979. Je rodákem z Uherského Ostrohu, okres Veselí nad Moravou a Moravě zůstal věrný za celé své životní dráhy. V letech 1918—1922 studoval na stavební fakultě České vysoké školy technické v Brně. Zájem o hlubší porozumění matematice jej přivedl k tomu, že v letech 1920 až 1922 studoval současně matematiku na přírodovědecké fakultě Masarykovy univerzity v Brně a dosáhl v r. 1923 doktorátu přírodních věd. Přitom od r.1920 působil na brněnských vysokých školách. Nejdříve byl asistentem na fyzikálním ústavu České vysoké školy technické v Brně a 1921—1934 asistentem matematického ústavu brněnské univerzity. V r.1928 mu byla nabídnuta profesura na univerzitě v Záhřebu; tu však nepřijal. Mimořádným profesorem matematiky na přírodovědecké fakultě byl jmenován v r.1934, řádným v r.1946 s platností k 1. 5. 1940.

Vědecké dílo profesora Borůvky udivuje dnes, v době úzké specializace, svou mnohostranností. Profesor O.Borůvka vytvořil velké a ve světě uznávané dílo v diferenciální geometrii, v algebře a v matematické analýze. Tyto disciplíny jsou tak rozsáhlé a hluboko propracované, že převážná většina matematiků pracuje po celou svou tvůrčí dráhu pouze v jedné z tak náročných disciplín. Své vědecké výsledky profesor O.Borůvka uložil v řadě prací, které — je jich přibližně 70 — uveřejnil v našich i zahraničních vědeckých časopisech a v knihách, které vyšly v několika vydáních u nás i v zahraničí. O velkém mezinárodním ohlasu svědčí mj. četná pozvání na konference a k přednáškovým pobytům na zahraničních univerzitách. Kromě toho napsal řadu skript, referátů i příležitostných článků.

Za svého dlouholetého učitelského a vědeckého působení profesor O.Borůvka vychoval mnoho vědecky pracujících matematiků. Pro začínající matematiky objevoval s nevšední vynalézavostí, píli i obětavostí dosud neřešené aktuální problémy a byl neúnavným rádcem.

Jedinečný je seminář pro studium

diferenciálních rovnic, založený v r. 1946. Seminář od svého založení pracuje nepřetržitě, pravidelně se na něm scházejí a sjíždějí matematici z Brna, Bratislavy, Olomouce, Ostravy, Žiliny. Na semináři, jehož tvůrcem i duší je profesor O.Borůvka, nacházejí poučení, podněty pro svůj další výzkum i přátelské prostředí, v němž mohou vyložit výsledky, kterých se jim podařilo dosáhnout.

Profesor O.Borůvka vždy citlivě reagoval na potřeby doby a společnosti. Již v r.1926 v jedné ze svých teoretických prací rozřešil problém, který má velký význam pro ekonomickou výstavbu elektrovodných sítí. Po druhé světové válce (vedle své práce v Brně) více než deset let dojížděl do Bratislavy, učil na Univerzitě J.A.Komenského a pomáhal v rozvoji vědecké práce. Řadu let stál v čele brněnské pobočky Jednoty československých matematiků a fyziků jako její předseda. Má velkou zásluhu o založení časopisu Archivum mathematicum, přičinil se o vznik a byl prvním ředitelem Matematického ústavu ČSAV v Brně (ten byl později přeměněn v brněnskou pobočku pražského Matematického ústavu ČSAV). Byl členem mnoha shromáždění, komisí a vykonal spoustu drobné užitečné práce, po níž jen zdánlivě nezůstává stopa.

Profesoru O.Borůvkovi se dostalo mnoha poct, z nichž uvedu jen nejvýznamnější. V r.1953 byl zvolen členem korespondentem ČSAV, v r. 1957 mu byla udělena Eulerova medaile Německé akademie věd, v r. 1959 státní cena Klementa Gottwalda, v r.1960 Eulerova medaile AV SSSR, r.1962 čestné členství v JČsMF, v r. 1964 medaile Jagellonské univerzity v Krakově, r.1965 Řád práce a zlatá medaile Univerzity Komenského v Bratislavě. Řádným členem ČSAV byl zvolen v r.1965.

Akademik Otakar Borůvka je harmonická kulturní osobnost a laskavý člověk s nevšedním smyslem pro humor. Osmdesátky se dožívá v nevšední svěžesti: rozvíjí své vědecké dílo, přednáší na semináři a je vědeckým pracovníkem v brněnské pobočce Matematického ústavu ČSAV.

Kéž je ještě dlouho zářným příkladem vědecké aktivity a katalyzátorem vědecké práce. **J.Kurzweil**

Chráněná krajinná oblast „Slovenský Raj“

Díváme-li se z Královy hole k východu, rozkládá se pod námi moře temných lesů na mírně zvlněné plošině, z níž vystupují jen nízké vrcholy. Tu a tam probleskují bílé vápencové skalky, pod nimiž tušíme hluboké rokle. A ty zde opravdu jsou, ale jejich krása je skryta a objeví se teprve, když je procházíme. Hluboké krasové kaňony s čarovnými vodopády a tmavými soutěskami dávají této krajinné osobitý ráz, takže není divu, že dostala romantický název Slovenský Raj — dnes označující krajinnou oblast vyhlášenou r.1964 na ploše 142 km², téměř souvisle pokryté lesy.

Geologicky zde převládají bílé vápence a místy i dolomity středního triasu, v jejichž podloží vystupují spodnotriasové slítnité nepropustné vápence a břidlice. Vody zde vytvořily spleť hlubokých údolí, často